

10 Mayıs
2023

HAFTALIK GÜNDEM

TÜİK ÇALIŞMAYA DEVAM EDİYOR

TÜİK işsizlik verileri, Nisan 2023'te genel işsizlik yüzde 10, genç işsizlik yüzde 20,1 ve gerçek işsizlik olarak bilinen Geniş Tanımlı İşsizlik yüzde 20,8 olarak açıklandı. Herkes bu verilerin gerçeği yansıtmadığını, TÜİK'in kendi çapında harikalar yarattığını düşünüyor ama işte yarattığı harikalar da bu kadar. Her 5 insanımızın biri resmen işsiz. Neoliberalizmin şaşaalı günlerinde, "İşsizlik yüzde 5'i geçerse felaket demektir" diyen ünlü kapitalizm teorisyenlerini düşününce insan durumun vahametini daha iyi kavriyor.

Sanayi üretimi de açıklandı. TÜİK'e göre Nisan 2023'te sanayi üretimi yüzde 5,5 arttı. Aynı dönemde yıllık sanayi üretimi yüzde 0,1 azaldı. Aylık artıştaki büyüklük geçen ay depremin etkisinin istatistiklere yansımından kaynaklanıyor. Deprem felaketi nedeniyle üretim büyük oranda durmuştu. Yani bu ay baz etkisi geçerli oldu. Ama gerçek tablo yıllık verilerdeki düşüklükle ortaya çıkıyor.

Bu tabloyu değiştirmekle yükümlü iktidar ise seçim kampanyalarında her gün yeni bir kurumun daha işçi alacağını açıklayarak geçici ve çıkışı olmayan vaatlerle yetiniyor. Seçimden sonra da birçok kurumun personel alımına devam edeceğini söylüyor.

KUR KORUMALI MEVDUAT

KKM hesaplarında biriken para 100 milyar doları geçti. Bu çok büyük bir miktar. Merkez Bankası MB, döviz baskılamak için başka yollar bulamıyor. Son günlerde MB'den altın çıkışının da hızlandığı gözlemleniyor.

Sosyalist ve duayen iktisatçı Korkut Boratav, "Yeni gelecek olan yönetimi uyarıyorum. Bunu (KKM) neoliberal teoriye göre anında çözmeye kalkarsanız ekonomi çöker. Lütfen öyle yapmayın, bunu adım adım yapın. İki seneye yayın. Aksi hâlde ipin ucu kaçır. Ne olduğunu anlamadan bütün bankalar ve ekonomi çöker. Enflasyon çok ani bir şekilde fırlar" diye yazdı. İyi Partinin müstakbel Hazine Bakanı adayı Bilge Yılmaz'ın "Bunu birden çözemeyiz. Zamana yaymamız lazım" demesini de "Burada bir akıl kıvılcımı görüyorum" diye övdü. Anlaşılan Boratav, yeni yönetimin kamucu ekonomiye yönelmesinden umudu kesmiş. Hiç olmazsa tam gaz neoliberal politikalara dönülmesin diye uyarıyor.

SEÇİM ÇALIŞMALARI

Erzurum'da İmamoğlu'nun düzenlediği mitinge karşı, taşlı saldırı oldu. AKP'liler önce, özellikle de Soylu, saldırıyı savundu. "Aslında olmaması gereken bir yerde miting yaptılar. Esnaf görüşmeleri yapılacaktı. Sonra bir tiyatro yaptılar. Kendileri başlattılar" dedi. Ama genel algıda AKP kaybetti ve bunun üzerine Adalet Bakanı Bekir Bozdağ "Soruşturma açıyoruz. Bu çok kötüdür. Demokrasiden yanayız" dedi. Hızla birkaç kişiyi gözaltına aldılar ama sonra hemen serbest bıraktılar.

Erdoğan da, Kılıçdaroğlu da İstanbul'da büyük mitingler yaptılar. Hâliyle mitingler karşılaştırıldı. Erdoğan kendi yaptığı mitinge 1 milyon 700 bin kişi katıldığını ve bunun bir rekor olduğunu söyledi. Ama teyit.org başta olmak üzere birçok uzman görüşü, metrekare üzerinden yapılan hesaplara göre alana bu kadar insanın sığamayacağını belirttiler. Erdoğan'ın söylediği sayının yarısının bile bu alana zar zor sığabileceğini söylüyorlar.

Kılıçdaroğlu'nun mitingi de çok görkemliydi. İnsanların alanı boşaltması saatlerce sürdü.

Bu arada vaatler havada uçuşuyor. Erdoğan işçi alımlarının seçimlerden sonra da devam edeceğini söylüyor. Bütün maaşlara zamlar yapılacak diyor. Kamu işçileri için de yüksek sayılabilecek bir maaş artışı yapıldı. Bu çerçevede toplu sözleşmenin diğer etkisi de memurlar ve belediye işçilerinin maaşlarının kamu işçilerinin maaşları-

nın çok altında kalması oldu. Aynı şekilde emekli maaşları da çok düşük kaldı. Ücret makaslarının kapanması için köklü düzenlemeler yapılması gerekecek.

Erdoğan, Millet İttifakına karşı yürüttüğü seçim propagandasını terörle bağlantı, emperyalistlere uşaklık ve LGBT teması üzerinden yürütüyor. Gittiği her yerde ve televizyonlarda aynı konuşmaları yapıyor. Buna göre Millet İttifakı ilk olarak teröristlerle iş birliği yapıyor, Öcalan'ı serbest bırakacaklar, Kürtlere özerklik verecekler, Suriye'de Kürtlerin devlet kurmasını sağlayacaklar; ikinci olarak bunlar emperyalistlerin işbirlikçisi, savunma sanayisini yok edecekler, Amerika'nın emrinde bunlar; diğer yandan da bunların hepsi LGBT, biz sağlamız bizde LGBT olmaz, diye yükleniyor.

LGBT propagandası ne kadar etkili oluyor pek belli değil ama ilk iki alandan yapılan propaganda etkili oluyor. Kılıçdaroğlu da zaten bu alanlara cevap vermeye çalışıyor. "Bize milliyetçilik dersi vermeye çalışıyorlar. Biz her şeyi yaptık. Biz gerçek milliyetçiyiz. Onların milliyetçiliği samimi değil" diye konuşuyor.

Erdoğan son günlerde aynı zamanda "Diyabeti kapatacaklar" diye konuşuyor. Hâlbuki Millet İttifakı temsilcilerinden hiçbiri bu yönde bir vaatte bulunmadı. Bu Yeşil Sol Partinin vaatlerinden biri. Yeşil Sol, "Diyabeti kapatıp inanç merkezi kuracağız" demişti.

KILIÇDAROĞLU'NUN DEFOSU

Millet İttifakının ve Kılıçdaroğlu'nun defosunu Batıya ilişkin bakış ve Batıyla ilişkiler oluşturuyor. Kılıçdaroğlu'nun bu alandaki fantezileri her adımında ayağına dolanıyor. BBC'ye demeç veren Kılıçdaroğlu, "Kremlin'e değil, Batıya öncelik vereceğiz" dedi. Ardından hemen Erdoğan'a geçerek "Gördünüz mü itiraf ediyorlar, Batıcı olduklarını" dedi.

Kılıçdaroğlu cevap olarak video mesajı yayınladığını duyurdu. "Tarihî İpek Yolunu açacağız. Hem otoyol hem demir yolu olacak 5 bin km. Bize Batıcı diyorlar. Bakın açıkladığım proje Batının hiç sevmediği, Batıyı korkutacak bir projedir. Bu Türk yolu olacak. Çünkü Orta Asya'dan geçip Çin'e ulaşacak. Ama Çin'e de bir şartımız olacak. Diyeceğiz ki Türkistanlı kardeşlerimize zulüm yapıyorsun, bundan vazgeç."

Kılıçdaroğlu'nun açıklamalarına Ulaştırma Bakanı hemen cevap verdi. "Biz bunu zaten sağlamışız. Zaten var. Trenimiz Çin'e sürekli gidiyor geliyor. Ürünler taşıyor. Anlaşılan senin haberin yok" dedi.

Kılıçdaroğlu, yurtseverlik alanındaki defosunu Rusya ve Çin düşmanlığı yaparak kapatmaya çalışıyor. Batıya karşı çok temkinli. İpek Yolu açıklamasını dengelemek üzere hemen WSJ'a verdiği demeçte "Biz iktidara geldiğimizde NATO üyesi olduğumuzu hatırlayacak ve Batının Rusya'ya koyduğu bütün yaptırımlara uyacağız" dedi. Gerçi bu

açıklamayı CHP İstanbul milletvekili Ünal Çeviköz yalanladı. "Editör öyle aktarmış" diyerek aslında Kılıçdaroğlu'nun "Türkiye'nin mevcut Rusya politikasının değişmeyeceğini, Putin'in ile iyi dost olacaklarını düşündüğünü" söyledi.

Kılıçdaroğlu seçimleri kazanmak için bir o tarafa, bir bu tarafa sinyaller vermeye devam ediyor. Rusya konusundaki bu düzeltmeyi de bu sefer sahte videolar ile ilgili hiçbir kanıt ve belge sunmadan Rusya'yı suçlayan açıklamalar takip etti.

Bu yalpalamalar arasında Amerikan hükümet sözcüsüne Türkiye seçimleri soruldu. Sözcü, Avrupalı merkezlerden farklı olarak, kendini koruyacak bir tarzda "Seçimden çıkacak her demokratik hükümetle çalışmaya hazırız" dedi.

Dışişleri Bakanı ve AKP Antalya milletvekili adayları Mevlüt Çavuşoğlu bir televizyon kanalında yaptığı açıklamada, Amerika'nın S400'ler konusunda yaptığı teklifleri anlattı. Amerika "S 400'lerin kontrolünü bize verin ya da başka bir yere gönderin" diye teklifte bulundu. Biz de o zaman "Nerede bizim egemenliğimiz? Biz egemen bir ülkeyiz" diyerek teklifleri reddettik dedi. Ukrayna savaşı başladığında da S400'leri Ukrayna gönderin, diye teklif ettiklerini açıklayan Çavuşoğlu, bu teklifi de reddettik, tarafsızlık politikasına sıkı sıkıya bağlı kalacağımızı belirtti dedi.

İNCE ÇEKİLDİ

Muharrem İnce cumhurbaşkanlığı adaylığından çekildiğini açıkladı. İnce bu kararı esas olarak oylarının sürekli düşmesi nedeniyle aldı. Seçimi ilk turda bitirme eğilimi güçlendikçe İnce'nin oylarının önemli bir bölümü emaneten de olsa Kılıçdaroğlu'na kaymaya başladı. Bu durumda İnce siyaset sahnesinde sadece bir bölen olarak, seçimleri ikinci tura bırakan hırslı siyasetçi olarak yer alma riskiyle karşılaşmış oldu. Kurmaylarının da uyarılarıyla seçimlerden çekilme kararı aldı.

İnce hakkında Fethullahçılar eliyle yürütülen itibarsızlaştırma kampanyası da yıpratıcı bir unsur olarak devreye girdi. Bu kampanyanın da İnce'nin çekilme kararında etkili olduğu varsayılabilir. Siyasi hayatın bu denli kirli kumpaslarla yönlendirilmeye çalışılması sistemin ne kadar çürüdüğünü, Fethullahçı/Amerikancı taktiklerin ve güçlerin hâlâ belirli bir etkiye sahip olduğunu gözler önüne seriyor.

İnce'nin çekilmesi esas olarak Kılıçdaroğlu'nun lehine bir gelişme olarak görülüyor. Ama yine de oyların bir kısmının Sinan Oğan'a yönelmesi de söz konusu.

İnce'ye oy verenler önemli oranda CHP çizgisinin Atatürkçülükten ve ulusalcılıktan uzaklaşmasına tepki gösteriyordu. Emaneten Kılıçdaroğlu'na kayan oylar dışında son günlere kadar İnce'ye oy vermekte ısrar edenlerin Kılıçdaroğlu ve CHP üst yönetimine daha tepkili olduğu düşünülmeli. Bu durumda İnce çekilince bu oylar otomatik olarak Kılıçdaroğlu'na kayar diye sonuca varmak mümkün değil. Bu oyların önemli bir bölümü ırkçı ve yabancı düşmanı bir söylemi yurtseverlik olarak pazarlayan; ama gerçek yurtseverliğin sınavı olarak NATO'ya karşı tutum almakta sınıfta kalan Oğan'a gidebilir. İnce'ye karşı yürütülen itibar sui-kastı da seçimin son günlerine kadar kararını koruyan seçmenlerin Oğan'a yönelmesine yol açabilir.

Ne yazık ki Türkiye siyasi arenasını yalancı peygamberler etkisinden çıkamıyor.

KİRLİ TAKTİK

İnce'ye yönelik itibar suikastının Fethullahçılar tarafından yürütüldüğü besbelli. Hem tarz, hem de yayan kaynaklar Fethullah hareketinin ve dolayısıyla Amerika'nın parmağını gözler önüne seriyor zaten. Dolayısıyla bu kampanya besbelli bir şekilde seçimlere Amerikan müdahalesi. Ama Kılıçdaroğlu bu apaçık gerçeği çarpıtıyor. Suçu elinde bir kanıt, belge, bilgi olmadan Rusya'ya atmaya çalışıyor. Bu son derece kirli ve sorumsuz bir taktik.

Kılıçdaroğlu Twitter'da "Sevgili Rus Dostlarımız, dün bu ülkede ortaya saçılan montajlar, kumpaslar, Deep Fake içerikler, kasetlerin arkasında siz varsınız. Eğer 15 Mayıs sonrası dostluğumuzun devamını istiyorsanız, elinizi Türk'ün devletinden çekin. Biz hâlâ işbirlikten ve dostluktan yanayız" yazdı.

Bu son derece talihsiz bir açıklama. Bu açıklamayla Amerika'nın, Biden'ın başlattığı Rusya karşıtı kampanyanın temel argümanlarından biri olan "Rusya seçimlere karışıyor" kullanılmış oluyor. Amerika'nın işlediği suçu örtmeye kalkışmış oluyor. Aklı sıra kendi çizgisiyle hitap edemediği yurtsever, ulusalcı kesimlere Rusya düşmanlığını seferber ederek seslenmeye çalışıyor. Özellikle AKP ve MHP tabanındaki Rusya karşıtlığını seferber etmeye çalışıyor.

Bu açıklamaların halkın gözünde Kılıçdaroğlu için ne kadar olumlu bir durum yarattığı çok kuşku. Seçim taktiği açısından yalana dayandığı için çok kirli bir taktik. Taktik, seçimlerde bir anlığına işe yarasa bile Türkiye halkı için, Türkiye ve Rusya dostluğu için son derece kötü ve istikrarsızlaştırıcı etkisi olur. Yani faydadan çok zarar getirecek bir söylem.

Fethullahçıları, Amerika'yı aklayarak; zor gün dostumuz Rusya'yı hedef tahtasına koyarak yapılan siyasetin varacağı yeri, AKP'nin Yeni Osmanlı hayalleriyle Amerikan emriyle yürüttüğü Suriye politikalarında ulus olarak çok açık gördük zaten.

Kılıçdaroğlu'nun kendisini istibdada karşı destekleyen halkın iradesine uygun olarak komşularla barış ve dayanışma ilişkilerini savunan bir dış politikayı, emperyalizme karşı bağımsızlık politikasını savunması halk desteğini arttıracaktır. Başka yollara savrulmak gericiliği, emperyalist işbirlikçilerini güçlendirmekten gayri bir sonuç vermez.

DEPREMZEDELERE EK KONTENJAN

Erdoğan yaptığı bir açıklamayla depremzede öğrencilere, kendi şehirlerindeki üniversiteleri tercih etmeleri durumunda yüzde 25'lik ek kontenjan tanınacağını duyurdu. Deprem sonrasında üniversite sınav takviminin hiçbir şey olmamış gibi devam etmesi, sadece ikinci dönem konularının sınavdan çıkarılması tepkilere yol açmıştı. Depremzede öğrencilerin mağduriyetini giderecek çözümler için çeşitli öneriler yapılıyordu. Böyle bir felaketten etkilenmiş öğrencilerin ülke genelinde ek kontenjan ile üniversitelere alınması, ek puan verilmesi ya da bu yıl sınavın iptal edilerek bütün öğrencilerin üniversiteye yerleştirilmesi gibi öneriler yapılmıştı.

Erdoğan'ın açıkladığı ek kontenjan için kısaca çok geç, çok az demek yeterli olacaktır. Seçim bu kadar yakın olmasa böyle bir adımı dahi düşünmeyeceği, düzenlemenin bu kadar geç yapılmasından belli.

YSK'DAN SOYLU'YA HAYIR

İçişleri Bakanlığı YSK'ya başvurarak, seçim sandık sonuçlarını Güvenlik ve Acil Durumlar Koordinasyon Merkezi Başkanlığı GAMER yazılımına işlemek için istedi. YSK, yasaya göre GAMER'in seçimle ilgili hiçbir görevi yoktur diyerek başvuruyu reddetti. Soylu'nun ne gibi ayak oyunlarına başvurmayı düşündüğünü tam olarak bilmek zor. Bu verilere AKP üzerinden de ulaşabilir. Seçim sandık sonuçları zaten YSK sitesinden duyuruluyor. Ama her şey bir tarafa Soylu'nun bir talebinin üyelerinin Erdoğan ve AKP tarafından belirlenen YSK tarafından reddedilmesi önemli.

TARİHİ BİR GÜN

Suriye direnişî açısından 10 Mayıs tarihi bir zafer günü olabilir. Birçok cepheden büyük dönüşümlere işaret eden haberler aynı güne sığıdı.

İlk olarak Suriye, 8 Mayıs tarihindeki Arap Birliği toplantısında oy birliği ile üyeliğe resmen tekrar davet edildi. Arap Birliği kararlarını ancak oy birliği ile alabiliyor. Ama Katar bu karara ayak diriyordu. Amerika son çare olarak Katar'ın muhalefetine tutunabilmişti. Katar dışındaki bütün Arap ülkeleri Suriye konusunda mutabık kalınca Katar'a "Bu toplantıya katılmayın, biz karar alalım" demişler. Böylece Suriye'yi davet kararı oy birliği ile alınabildi.

Amerika bu karara şiddetle karşı çıktı. "Hiç onaylamıyoruz ve biz Suriye'ye uyguladığımız her türlü yaptırımını sürdüreceğiz. Ekonomik, askerî, politik yardımlara ilişkin her yaptırımını sürdüreceğiz" dedi. Amerika'nın tepkisi üzerine Mısır Dışişleri Bakanı uzlaşmacı bir açıklama yaparak "Biz Suriye'yi tabii ki kabul ettik ama bu her şey düzeldi anlamına gelmez. Daha çok şey yapması gerekcek Suriye'nin" dedi. Ama hemen ardından, ev sahibi statüsü ile toplantıya başkanlık edecek olan Suudi Arabistan Kralı Selman, resmî olarak Esat'ı 19 Mayıs toplantısına davet etti. Bu Suriye adına, insanlık adına, ilerici halklar adına bir zafer.

Yine aynı gün, 10 Mayıs'ta, Suudi Arabistan Şam'daki Büyükelçiliğini açmaya karar verdi. Suriye de Riyad'a elçi gönderiyor. Bu da sevindirici bir haber. Amerika çok ağır tehdit etmesine rağmen sonuç alamadığı gibi Arabistan ile Suriye ilişkileri bir ileri aşamaya geçiyor.

İran, Rusya, Suriye, Türkiye dışişleri bakanları Moskova'da toplandılar. Alfabetik sıraya göre duran bakanların fotoğrafında Türkiye ve Suriye dışişleri bakanları yan yana poz verdiler. Bu da zaferi perçinleyen bir görüntü oldu.

Bu iyi gelişmelerle birlikte, daha önce Savunma Bakanları toplantısında alınan kararları Hulusi Akar açıkladı. Suriye toprakları üzerinde terörle mücadeleyi koordine etmek üzere dört ülke ortak askerî koordinasyon merkezi kuracaklar. Türkiye, Suriye yönetimini terörist ve düşman ilan etmişti. Şimdi gelinen noktada Suriye ile teröre karşı ortak askerî koordinasyon merkezi kurulacağı açıklanıyor. Suriye'nin önemli bir dönemeci aştığı söylenebilir.

Bu iyi gelişmeler yanında kötü gelişmeler de yaşanıyor. İsrail Suriye'ye saldırdı. Birçok insanı da öldürdü. Gazze'ye de saldırdı. Filistin direnişî de karşılık verdi. Tel Aviv'e füzeler düştü.

TAHİL ANLAŞMASI

Tahil anlaşmasının uzatılması için toplantılar İstanbul'da yapıldı. Savunma bakan yardımcılarının düzeyinde yapılan toplantılarda Rusya, Batılı ülkelerin tutumundan şikayet ediyor. Ama öte yandan toplantılara da katılmış oluyor.

9 MAYIS ZAFER GÜNÜ

Rusya'daki 9 Mayıs Faşizme Karşı Zafer Günü kutlamalarına Belarus, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan ve Ermenistan cumhurbaşkanları ya da başkanları katıldı. Türkmenistan tarafsızlık politikası gereği törenlere katılmadı. Azerbaycan cumhurbaşkanı İlham Aliyev, babası Haydar Aliyev'in doğum günü kutlaması için katılmayacağını açıkladı. Rusya BDT üyelerinin çoğunu toplayabilmiş oldu.

9 Mayıs insanlık için çok önemli bir tarih. Dünya halklarının 9 Mayıs 1945'te başlattığı büyük atılım 1979 yılındaki Nikaragua devrimine kadar sürdü. Bu baş döndürücü atılımda dünya çapında sömürge halkların bağımsızlığı kazanıldı. Sömürge imparatorlukları dağıldı. Dünya halklarının üçte biri sosyalizme yöneldi. Ama sonrasında gelen karşıdevrimci dalga ile büyük zaferlerin bir bir elimizden alındığı gerileme dönemini yaşadık. Bugünler ise gerileme döneminin bittiğine, halkların yeni atılımlara hazırlandığına, devrimci dönemin tekrar zirveye doğru hamle yapmaya başladığına dair işaretlerle dolu. İşte bütün insanlığın gelişimi için önemli bir tarih olan 9 Mayıs, devrim ve karşıdevrim bağlamında ele alan önemli bir yazıyı dikkatinize sunuyoruz. (Okumak için lütfen linke tıklayın: <https://tkp.org/tr/icerik/zafer-yine-bizim-olacak-6139>)

PAKİSTAN KARIŞTI

Amerikan planlarına bir türlü sığmayan Pakistan'da olaylar tekrar tırmanışa geçti. Eski başbakan İmran Han hileyle, pusu kurularak tutuklandı. Yolsuzluk iddialarına dayanan yargılamaları sürüyordu. Tutuklanma ihtimaline karşı taraftarları evinin önünde nöbet tutuyordu. Fakat "tutuklanmama garantisi" aldığı bir mahkeme için ifade vermeyi kabul etmişti. İfadesi sonrasında tutuklama kararı verilirken, Pakistan Özel Kuvvetleri Adliye'ye baskın düzenleyerek tutuklayıp götürdüler. Operasyon sonrasında taraftarları ülke çapında büyük gösterilere başladı. Pakistan yönetiminin amacı, İmran Han'ın hüküm giymesini sağlayarak Ekim ayındaki seçimlerde aday olmasını önlemek. Gelişmeleri yakından takip etmek gerekiyor.

TRUMP HÜKÜM GİYDİ

Trump hakkında bir kadın yazarın "30 yıl önce bana tecavüz etti" iddiası üzerine açılan davada jüri kararını açıkladı. Tecavüz suçundan beraat etti. Tacizden hüküm giyerek 3 milyon dolar, şikayetçinin kişiliğine hakaretten 2 milyon dolar cezaya çarptırıldı. Trump "Karar siyasidir. Bana iftira attılar. İtiraz edeceğim" dedi.